

گزارش
بیست و یکمین دوره
نمایشگاه بین المللی
کتاب پکن

BEIJING INTERNATIONAL
BOOK FAIR
2014.8.27-31

اللَّهُ
الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

زیر نظر: امیر مسعود شہرام نیا
به کوشش: روابط عمومی
طراحی و اجرا: زہرہ مقرب

فهرست

۶ تاریخ
۷ اقتصاد
۷ مردم
۸ پکن
۱۰ فرودگاه پکن
۱۱ روابط فرهنگی دو کشور ایران و چین
۱۱ اسلام در پکن
۱۲ صنعت نشر در چین
۱۳ صنعت نشر الکترونیک در چین
۱۴ وضعیت کتابخوانی در چین
۱۴ نمایشگاه بین المللی کتاب پکن
۱۵ سالنهای نمایشگاه
۱۶ نمایشگاه از نگاه آمار
۱۶ ویژگیهای نمایشگاه
۱۷ بخش صنعت چاپ
۱۷ برنامه های ویژه برای کودکان
۱۷ Right Center
۱۸ مهمان ویژه
۱۹ غرفه موسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران
۲۵ پیشنهادات
۲۶ نمایشگاه به روایت تصویر

چین با نام رسمی جمهوری خلق چین پرجمعیت‌ترین کشور دنیا با بیش از ۱ میلیارد نفر سکنه است. این کشور که در شرق قاره آسیا واقع شده توسط حزب کمونیست چین در قالب نظام تک‌حزبی اداره می‌شود. این حزب بر ۲۲ استان، ۵ منطقه خودمختار، ۴ شهر با مدیریت مستقیم (پکن، تیانشین، شانگهای و چونگ کینگ) و ۲ منطقه اداری ویژه بسیار خودمختار هنگ کنگ و ماکائو حکومت می‌کند. پایتخت کشور پکن است.

جمهوری خلق چین با حدود ۹.۶ میلیون کیلومتر مربع سومین یا چهارمین کشور وسیع دنیا و دومین کشور بزرگ دنیا از نظر وسعت خاکی (بدون احتساب آب‌های داخلی) است.

چین چشم‌انداز طبیعی متنوعی دارد، مناطق غربی کشور ناهموار است و رشته‌کوه‌های هیمالیا و تیان شان مرز طبیعی آن را با هند و آسیای میانه ترسیم می‌کنند. در مقابل، نواحی شرقی این کشور کم‌ارتفاع است و با ساحلی به طول ۱۴/۵۰۰ کیلومتر مربع در جنوب شرقی با دریای جنوب چین و در شرق با دریای شرق چین همسایه است که در سوی دیگرش تایوان، کره و ژاپن قرار گرفته‌اند.

تاریخ

تمدن چین باستان یکی از کهن‌ترین تمدن‌های تاریخ است که در سواحل حاصل‌خیز رود زرد که در دشت شمال چین جاری‌ست شکوفا شد. نظام سیاسی چین بیش از ۶ هزار سال مبتنی بر سلطنت مطلقه موروثی بود. نخستین حکومتی که چین را متحد کرد دودمان چه‌این در ۲۲۱ پ. م بود. آخرین دودمان پادشاهی این کشور هم چینگ بود که در ۱۹۱۱ با تشکیل جمهوری چین به رهبری کومیتانگ حزب ملی چین، نابود شد. چین در نیمه اول سده بیستم میلادی در دریایی از اختلافات و جنگ‌های داخلی غوطه‌ور بود که کشور را به دو اردوگاه سیاسی عمده تقسیم کرده بود؛ کومیتانگ و حزب کمونیست چین. مخاصمات اصلی در ۱۹۴۹ با پیروزی کمونیست‌ها در جنگ داخلی و تأسیس جمهوری خلق چین در سرزمین اصلی پایان یافت. جمهوری چین به رهبری کومین‌تانگ پایتخت خود را به تایپه در تایوان منتقل کرد و حکومت آن امروزه به تایوان، کینمن، ماتسو و چند جزیره دور دست دیگر محدود شده‌است. از آن هنگام جمهوری خلق چین و جمهوری چین درگیر اختلافات سیاسی شدیدی با یکدیگر در مورد حق حاکمیت و وضعیت سیاسی تایوان بوده‌اند. جمهوری خلق چین یک کشور سوسیالیستی است. نظام سوسیالیسم نظام اصلی جمهوری خلق چین است.

● اقتصاد

در حال حاضر چین دومین کشور در اقتصاد جهان است که پیش بینی می‌شود در آینده‌ای نه چندان دور با همین روند آمریکا را پشت سر نهاده و مقام اول را کسب کند. چنانچه رشد کنونی اقتصادی چین همچنان ادامه یابد، چین از نظر اقتصادی، در حال رسیدن به آمریکا یعنی بزرگ‌ترین اقتصاد جهان است و باید خود را برای مقابله با پی آمدهای سیاسی و اقتصادی این موضوع آماده کند. این امر موجب نگرانی‌های عمده سیاسی خواهد شد زیرا این کشور بصورت نیروی بمراتب قوی‌تری در منطقه در آمده است. بیش از ۵۰٪ مردم چین کشاورزند. صنعتگران ۲۴٪ و کارمندان و بازرگانان ۲۶٪ نیروی کار فعال این کشور را تشکیل می‌دهند.

از هنگام اجرای اصلاحات اقتصادی در چین برای پی‌ریزی یک اقتصاد مدرن، چین یکی از سریع‌ترین رشد‌های اقتصادی دنیا را داشته است. این کشور هم‌اکنون بزرگ‌ترین صادرکننده و دومین واردکننده بزرگ کالا است و دومین اقتصاد بزرگ دنیا بر پایه تولید ناخالص داخلی را در اختیار دارد.

● مردم

کشور چین بیش از یک میلیارد و دویست و هشتاد میلیون نفر جمعیت دارد. بیشتر مردم چین از نژاد زرد هستند و به زبان ماندارین سخن می‌گویند. جز چینی‌ها تیره‌های دیگری نیز در این سرزمین پهناور همچون مغول‌ها، تبتی‌ها و ترک‌ها زندگی می‌کنند، شماری از تاجیک‌ها نیز در بخش سین کیانگ چین می‌زیند. ادیان رایج این کشور عبارتند از: کنفوسیوس، بودایی، تائوئیسم، اسلام و آیین ترسایی. ۳ درصد از جمعیت ۱ میلیارد و ۳۰۰ میلیونی چین یعنی ۳۹ میلیون نفر را مسلمانان تشکیل می‌دهند. از این تعداد ۳۶ میلیون اهل سنت و ۳ میلیون شیعه هستند.

● پکن

پایتخت باقی مانده از یک امپراطوری پنج هزار ساله با نماهایی ویژه و منحصر به فرد که بخش‌های مختلفی از تاریخ را در خود جای داده، همچنان شهری زنده و پر جنب و جوش است؛ حتی زنده‌تر از قبل. با این که این شهر زمانی یکی از مستحکم‌ترین پایگاه‌های کمونیسم بود (و شاید بشود گفت همچنان هم هست) اما درایت رهبرانش در شناخت درست از زمان و تحولات جهانی، باعث شد کشور چین و شهر پکن، از خطر فروپاشی نظیر آنچه در مسکو اتفاق افتاد، در امان بماند. شاید در هیچ نقطه‌ی دیگری در چین نتوانید ترکیبی چنین یک‌دست از بناهای تاریخی و مدرن را بدون آن که بیننده متوجه ناهمگونی بشود، پیدا کنید.

شهر ممنوعه در جوار یکی از بزرگ‌ترین میادین جهان - میدان تیان‌آن‌من - بی‌شک نگینی در مرکز این شهر است. مرکز نه تنها به معنی مرکز تجاری و یا بومی، بلکه مرکز به معنای تمام هندسی. کافی است نقشه‌ی این شهر عظیم را ببینید تا متوجه شوید خیابان‌های این شهر مانند دایره و رینگ‌هایی با نظم و ترتیب و گویی با احترام، شهر ممنوعه و میدان تیان‌آن‌من را در بر گرفته‌اند.

معماران پکنی در رقابتی بسیار نزدیک و پر سر و صدا با معماران مدرن مکتب شانگهای، دست به ساخت ساختمان‌هایی زده‌اند دیدنی. از تماشای ساختمان‌های سوهو پارک، استادیوم‌های دهکده‌ی المپیک و ساختمان اصلی تلویزیون ملی چین (CCTV) که کار معماران پر مدعای پکنی است، غافل نشوید. المپیک ۲۰۰۸ در شناساندن شهر پکن به عنوان یکی از بزرگ‌ترین شهرهای جذاب برای توریست‌ها و نیز تبدیل این شهر به شهری با امکانات متناسب با شهری بین‌المللی نقش بسیار مهمی داشت. منطقه‌ی دهکده‌ی المپیک با ساختمان معروف آشیانه‌ی پرنده، واقع در شمال غربی شهر، امروزه یکی از دیدنی‌های مهم در لیست هر بازدیدکننده است.

یکی از بخش‌های بسیار زیبای چین دیوار عظیم و معروف چین در اطراف همین شهر است و توریست‌ها می‌توانند با تورهای یک و یا دو روزه، از این اثر جاودانه‌ی تاریخی دیدن کنند. دیواری عظیم که تنها می‌بایست از آن دیدن کنید تا از عظمتش درکی داشته باشید و فقط از تصور مراحل ساختش حیران شوید.

محل اقامت در این شهر با تنوع و گستردگی زیادی قابل انتخاب است. طبعاً اگر برای گردش و تفریح و خرید به این شهر سفر می‌کنید، بهتر است در مرکز شهر اقامت کنید تا هم به خیابان معروف وانگ فو جین نزدیک باشید و هم به میدان اصلی شهر. اقامت در مرکز شهر اندکی پرهزینه‌تر از دیگر محلات است. مانند هر ابر شهری، در ساعت‌های شلوغ صبح و بعدازظهر مشکل ترافیک جدی است. اگر برای کار به این شهر سفر می‌کنید، سعی کنید حتما در محله‌های مرتبط با کار خود اقامت کنید و از دردسر ترافیک و هزینه تاکسی خود را رها سازید. از مترو غافل نشوید: متروی پکن بسیار کارآمد و مفید و قابل دسترسی است. این شهر پر از دیدنی است. در کوچه‌پس‌کوچه‌هایش که قدم می‌زنید، روح زندگی شرقی را درک خواهید کرد. آن‌جا همه چیز متفاوت از آنچه قبلاً دیده‌اید است. آدم‌ها متفاوت زندگی می‌کنند، متفاوت می‌نویسند و حرف می‌زنند، متفاوت می‌خندند و رفتار می‌کنند و صد البته متفاوت می‌خورند.

پکن بمدت طولانی مرکز تجارت بوده است. امروزه، این شهر برای داشتن بالغ بر ۱۳۰۰۰ فروشگاه گسترده در شهر، که

هر چیزی از صنایع دستی اصیل چینی تا اسلوب های طراحی شده به سبک بین المللی در آنها یافت می شود، بخود می بالد. خیابان وانگ فوجینگ (Wangfujing) در زمره محبوب ترین فروشگاه های شهر است. اینجا منزل گاه فروشگاه های زنجیره ای جدید و درخشانی است و فروشگاه های بزرگ آن کالاهای گران قیمت و شیک با برندهای معروف می فروشند. خیابان شیان من (Qianmen) یکی از قدیمی ترین خیابان های فروشگاه های از این نوع در پکن است. این خیابان مکانی برای بسیاری از فروشگاه های قدیمی است که کالاهای سنتی چینی مثل چای های عالی، ابریشم های نرم و کفش های اصیل کتانی را می فروشند. گزینه محبوب دیگر در مورد لباس ها خیابان جیوشویی (Xiushui) است، جایی که همه توریست ها و هم محلی ها در حال جستجو برای معامله محصولات در همه طرح ها و رنگ ها هستند.

● — فرودگاه پکن

پکن دارای شش فرودگاه است که بزرگ‌ترین آنها فرودگاه بین‌المللی پکن نام دارد. بیشتر پروازهای داخلی و تقریباً تمامی پروازهای بین‌المللی پکن از طریق این فرودگاه انجام می‌شود. پنج فرودگاه دیگر شهر بیشتر کاربردهای نظامی دارند. اگر با هواپیما به پکن سفر می‌کنید، فرودگاه بزرگ این شهر شما را شگفت‌زده خواهد کرد. فرودگاه بین‌المللی پکن که به خاطر المپیک ۲۰۰۸ سریع و با عظمت بازسازی شد، حدود بیست کیلومتر با مرکز شهر فاصله دارد، اما قطارهای سریع‌السیری که مستقیم از فرودگاه تا مرکز شهر می‌روند، این فاصله را به آسانی و در عرض بیست دقیقه می‌پیمایند. سوار شدن بر اتوبوس‌های شاتل و یا تاکسی‌های فرودگاه راه‌های دیگر رفتن به مرکز شهرند.

● روابط فرهنگی دو کشور ایران و چین

روابط فرهنگی دو کشور ایران و چین، تاریخی دیرینه داشته و به بیش از ۲۵۰۰ سال برمی‌گردد. در کنار دادوستد تجاری و روابط بازرگانی که از گذشته‌های دور برقرار بوده، مبادلات تأثیرگذار و تأثیرپذیر فرهنگی، علمی و آموزشی بین دو کشور نیز جریان داشته است. اوج این روابط در دوران طلایی و بالندگی تجارت در مسیر جاده ابریشم وجود داشته است. از این طریق فرهنگ و هنر و حتی مذاهب مختلف ایرانی اعم از زرتشتی، مانوی، نسطوری، بودایی و اسلام از طریق جاده ابریشم وارد چین شده که آثار و نشانه‌های باقیمانده از آن دوران حکایت از عمق تأثیرگذاری فرهنگ ایرانی در حوزه تمدنی چین دارد. خوب بدانیم که در سلسله تانگ که دوره شکوفایی تمدن چین بوده، به‌منظور اتحاد بین ایران و چین، آیین زرتشت به‌عنوان دینی دارای پیرو در چین حضور داشته است. آیین مانویت نیز به‌عنوان دینی باستانی در دو کشور پیروانی داشته است، اما آنچه در این مجال و با توجه به شکل‌گیری حکومت اسلامی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران اهمیت زایدالوصفی دارد، حضور اسلام در دو کشور می‌باشد.

چینی‌ها در زمینه فرهنگ ایران به طور عام و جدا از اسلامی بودن آن علاقه‌مندند. چینی‌ها بسیار علاقه‌مند به کار در زمینه کتاب‌های کودکان هستند همچنین از فیلم‌های دهه ۶۰ و ۷۰ ایران بسیار استقبال می‌کنند؛ مثلاً فیلم بچه‌های آسمان مجید مجیدی تاکنون ۳۶ بار از شبکه دولتی تلویزیون به درخواست مردم پخش شده و در آکادمی‌های فیلمسازی چین تدریس می‌شود.

● اسلام در یکن

در تعیین تاریخ دقیق ورود اسلام به کشور چین میان مورخان اختلاف عقیده وجود دارد. آنچه مسلم است، جریان اصلی ورود و گسترش نفوذ اسلام در چین از دو مسیر دریایی و زمینی و به‌وسیله تجارت صورت پذیرفته است. تمدن اسلامی چین حاصل تلفیق چندین تمدن است که تمدن ایرانی یکی از مهم‌ترین آنها به‌شمار می‌رود، که این امر، مدیون تعاملات چندین هزار ساله دو حوزه تمدنی می‌باشد.

● — صنعت نشر در چین

انتشارات در چین کاملاً دولتی است و تمام اخبار و کتاب‌ها و مجلات و روزنامه‌ها کاملاً نظارت می‌شود. جالب‌تر اینکه بدانید ماهانه لیست کلمات ممنوع برای حضور در کتاب در چین منتشر و به ناشران داده می‌شود. قسمت دیگری که برای چاپ کتاب لازم است تأییدیه نویسنده است هر نویسنده باید از طرف وزارت فرهنگ تأییدیه شایستگی مؤلف را داشته باشد و آن شخص باید در امتحان خاصی شرکت کرده و قبول شده باشد. در مجموع یک کتاب در چین پس از ۶ مرحله تأیید منتشر می‌شود.

در چند سال گذشته ناشران چینی موظف به سودآوری در صنعت نشر کتاب شدند و این یعنی بالا بردن کیفیت چاپ و حضور بهترین تجهیزات چاپ در این کشور که این موضوع منجر به این شده است که بعضی از ناشران اروپایی بهترین کتاب‌هایشان مثل انجیل را این روزها در چین منتشر می‌کنند و به اروپا می‌برند.

چین در سال‌های اخیر برنامه‌های مفصلی برای مطرح کردن خودش به منظور قدرت برتر فرهنگی در جهان سازماندهی کرده است و در همین راستا دولت اعلام کرده است به ناشرانی که بتوانند مدیران معینی برای فروش در خارج از کشور داشته باشند پاداش ارائه خواهد داد. این کشور اما در کنار سرمایه‌گذاری گسترده‌ای که برای حضور در نشر جهان تدارک دیده از حیطه محتوایی نیز با جریان بررسی پیش از انتشار به مراتب سختگیرانه‌ای برخوردار هستند. تمام افراد شاغل در تمام انتشارات چین همه از طریق دولت انتخاب می‌شوند اما اگر سودآوری داشته باشند در پست و سمت خود می‌مانند و اگر نداشته باشند از کار خود برکنار می‌شوند و مدیران در مقداری از سود شرکت‌ها سهم هستند.

نشر در چین کاملاً دولتی است و هیچ ناشری حتی به صورت نیمه خصوصی هم پیدا نمی‌شود. تمامی آثار در هر حیطه‌ای باید با نظر دولت منتشر شوند و مسئولانی که کنترل کتاب‌ها را بر عهده دارند زیر مجموعه وزارت فرهنگ و ارتباطات چین هستند. در یک نگاه کلی فعالیت‌های نشر به دو صورت کنترل می‌شوند؛ اول کتاب‌هایی که تمام وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی منتشر می‌کنند و مستقیماً زیر نشر دولت است و دیگری ناشرانی که مستقیماً توسط دولت‌های محلی اداره می‌شوند. بیش از ۲۰۰ مجموعه انتشاراتی در گروه اول و در حدود ۴۰۰ انتشارات در گروه دوم هستند که در استان‌های چین پخش شده‌اند.

از نظر محتوا هم ناشران به دو قسمت تقسیم می‌شوند؛ یک قسمت کتاب‌هایی که موضوعات عمومی و مذهبی را منتشر می‌کنند و از این دست انتشارات در هر استان فقط یک ناشر و یک مرکز وجود دارد و بخش دوم ناشرانی هستند که کتاب‌های تخصصی و علمی منتشر می‌کنند و در هر استان شامل چندین مجموعه می‌شوند. سیاست این کشور در حال حاضر ترجمه آثار چینی به دیگر کشورها و معرفی نشر و ادبیات چین به جهان است. البته روند معکوس آن هم امکان‌پذیر است، ولی سختگیری‌هایی درباره آن وجود دارد. به طور کلی دو موضوع در امر ترجمه برای دولت چین وجود دارد؛ اول تناسب اثر با ایدئولوژی حاکم در کشور و دیگر تأثیر اقتصادی انتشار آن کتاب در چین. کشور چین با وجود نزدیک به ۶۰۰ ناشر سالانه در حدود ۳۶۰ هزار عنوان کتاب منتشر می‌کند. شاید در یک نگاه کلی این میزان اثر قابل اعتنا نباشد اما نگاهی به شمارگان چند ده هزار عنوانی کتاب و فروش آن در این کشور حکایت از فروش ویژه کتاب در این کشور دارد.

● صنعت نشر الکترونیک در چین

گردش مالی صنعت نشر الکترونیک از ۴۲ میلیارد دلار سال ۲۰۱۲ به رقم ۵۶ میلیارد دلار تا پایان ۲۰۱۴ خواهد رسید. هرچند درصد نشر دیجیتال در مقایسه با کل صنعت نشر در این کشور فقط ۱۱.۶ درصد را شامل می‌شود اما در دو سال گذشته با خیزش عظیمی مواجه شده که تمرکز کمپانی‌ها روی تولید و توزیع محتوای دیجیتال برای گوشی‌های هوشمند، تبلت و ابزار دیجیتالی خوانش الکترونیکی (e-readers) دلیلی بر این مدعاست. گفتنی است در چین بیش از ۷۰۰ میلیون گوشی هوشمند فعال مجهز اندروید، ویندوز فون و آی او اس وجود دارد که ظرفیت اقتصادی عظیمی برای فعالان دیجیتال ایجاد کرده و کمپانی‌های بزرگی مانند Xiamen Bluebird Cartoon در همکاری با تراکتوری با پذیرش فیلم‌های تلویزیونی دست به ساخت کتب دیجیتال برای کودکان زده‌اند.

یکی از سایت‌های بسیار بزرگ Cloudary است که مختص توسعه ادبیات معاصر چین بوده و سرویس‌های ویژه‌ای برای ارسال و مدیریت کتاب‌های الکترونیک از ۶ جامعه مختلف آنلاین را با ۱.۶ میلیون عضو را جلو می‌برد. روش‌های ابداعی صنعت نشر چین با روش‌های موجود در امریکای شمالی قابل قیاس بوده و یکی از قدیمی‌ترین کمپانی‌های نشر چین بنام Zhonghua Book Co در تلاش برای ساخت مولتی‌مدیا و قرار دادن اشعار چینی روی موبایل برای کاربران دارای گوشی‌های هوشمند برآمده و در این راه نیز موفق بوده است. در عرض ۴ ماه بیش از ۴۳ میلیون قطعه شعر از طریق پیامک تعریف شده روی سرویس کمپانی Zhonghua برای کاربران ارسال شده است. در بخش مسابقه پیامکی نیز این اشعار با ۱۲۹ میلیون تبادل، رکورد ارسال را شکست. این کمپانی به‌عنوان نمونه ۳۲۰ هزار کپی از کتاب کنفوسیوس را نیز فروخته و توانسته است در توسعه کتب دیجیتالی سهم عمده‌ای از بازار را کسب کند. بیش از هزاران کمپانی نوظهور با توسعه اپلیکیشن‌هایی که روی گوشی هوشمند و تبلت اجرا می‌شود، راه‌های ورود محتوای سنتی روی ابزار دیجیتال را در چین توسعه می‌دهند و مدل‌های مشابهی نظیر آنچه اپل، آمازون و گوگل ساخته‌اند را شبیه‌سازی کرده و به بازار مصرف می‌رسانند. جالب اینجاست که حکومت کمونیست چین برخلاف سنت‌های سیاسی، از صنعت نشر دیجیتال حمایت کرده و سلسله رفتارهای تشویقی نیز برگزیده است تا بازار نشر دیجیتال را تکان مثبت دهد. البته هنوز تعداد مردم کتاب‌خوانی که گوشی هوشمند و سایر ابزارهای خوانش کتب الکترونیکی ندارند، زیاد بوده اما بازار ۵۶ میلیارد دلاری نیز راه خود را جلو برده و از آنجایی که رقم کمی نیست، می‌تواند در آینده نزدیک متحول‌تر هم گردد.

● وضعیت کتابخوانی در چین

خانواده‌های چینی برای حفظ سواد خود مجبور به خواندن کتاب هستند. یعنی اگر نخوانند خواندن از یادشان می‌رود و همین معادله ساده کتاب را به ۱۰ درصد از هزینه خرید سبد خانوار از سوی آنها تبدیل کرده است. از سوی دیگر میانگین تیراژ کتاب ۱۰ هزار نسخه است. در طول سالیان گذشته کتاب‌های حماسی با استقبال بیشتری در چین مواجه می‌شوند. هر کتاب بلافاصله پس از انتشار به شیوه‌های مختلفی معرفی می‌شود از جمله یک شبکه منسجم اینترنتی است که بلافاصله کتاب‌ها پس از انتشار در آن سایت اینترنتی معرفی می‌شوند و شیوه دیگر رسانه‌های عمومی است که به شکل ویژه‌ای خود را ملزم به معرفی کتاب به مخاطبان می‌دانند. از سوی دیگر تجربه ایجاد کتابفروشی‌های چندطبقه دولتی که در آن مخاطب می‌تواند از نزدیک و بی‌هیچ دغدغه‌ای دست به انتخاب و حتی مطالعه کتاب بزند بی‌آنکه حتی یک نفر از او بازخواستی انجام دهد نیز از تجربه‌های ماندگار در حوزه نشر چین است.

● نمایشگاه بین‌المللی کتاب پکن

بیست و یکمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب پکن از تاریخ ۵ تا ۹ شهریور ماه ۱۳۹۳ در فضایی به مساحت ۵۳۶۰۰ متر مربع در محل مرکز جدید نمایشگاه‌های بین‌المللی چین / (New China International Exhibition Center) برگزار شد. مجری برگزاری این نمایشگاه تعاونی صادرات و واردات ناشران ملی چین است. این نمایشگاه که از سال ۱۹۸۶ برگزار می‌گردد بزرگترین و مهمترین رویداد فرهنگی در چین بشمار می‌رود. مهمترین هدف از برپایی این نمایشگاه از نظر مسئولان نمایشگاه آشنایی ناشران سایر کشورها با آثار منتشر شده در چین و همچنین آشنایی ناشران و مردم چین با جدیدترین آثار منتشر شده در خارج از کشور است. در کنار توجه به توسعه و بهبود صنعت نشر، این نمایشگاه نگاه ویژه‌ای نیز به حوزه‌های نشر دیجیتال، کودک و نوجوان، کارتون و انیمیشن دارد.

● سالنهای نمایشگاه

این نمایشگاه در دو سالن و در چهاربخش مختلف برگزار شد که عبارتند از :

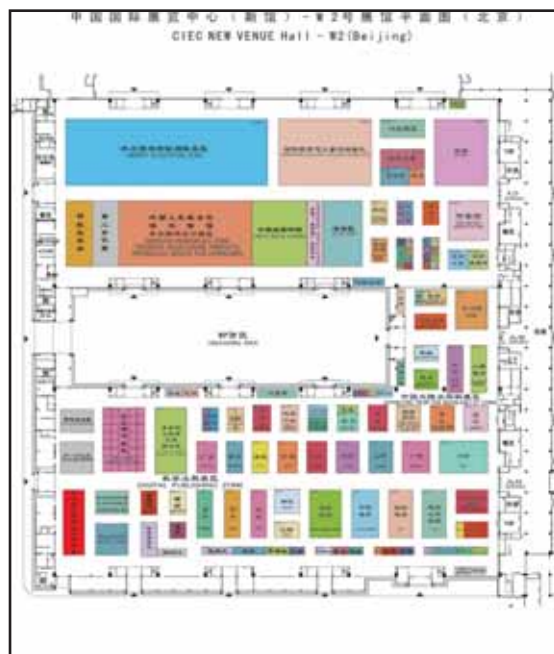
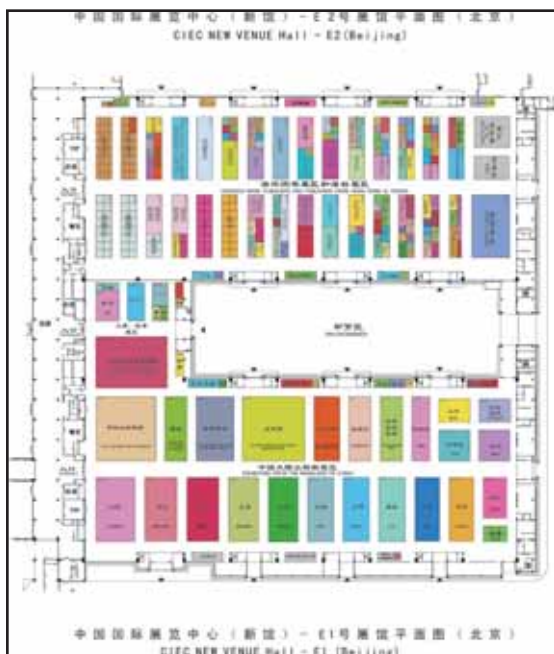
شرقی ۱: شامل ناشران چینی، کودک، کارتون و انیمیشن

شرقی ۲: شامل ناشران بین الملل از قبیل جمهوری اسلامی ایران، امارات، روسیه، آلمان، آمریکا، فرانسه، انگلیس، ایتالیا، عربستان، ترکیه، کانادا و ...

غربی ۱: شامل مرکز نشر دیجیتال، اینترنتشال بوک چین، مرکز بین المللی کالاهای آموزشی چین، انجمن نویسندگان چین

غربی ۲: شامل مهمان افتخاری، پرس سنتر

البته محل برگزاری نمایشگاه دو سالن دیگر را با مترائ مشابه در اختیار داشت که در زمان برگزاری نمایشگاه هیچ فعالیتی در این سالنها انجام نمی شد.

● — نمایشگاه از نگاه آمار

- حضور ۲۱۶۲ انتشارات از چین
- حضور ۷۶ کشور مختلف
- برگزاری بیش از ۱۰۰۰ رویداد فرهنگی و سمینار
- بازدید ۲۰۰ هزار نفر از نمایشگاه
- نهایی شدن ۴۳۴۶ قرارداد میان ناشران

● — ویژگیهای نمایشگاه

در این نمایشگاه فروش کتاب وجود ندارد کتب تنها جهت نمایش عرضه می شوند. مهمترین رویداد در این نمایشگاه یعنی خرید و فروش حق چاپ کتب در سه روز نخست نمایشگاه اتفاق می افتد که جلسات و گفتگوها در این خصوص در محل بزرگی که بدین منظور در نظر گرفته شده است برگزار می گردد. همچنین بسیاری از کشورها و ناشران با دراختیار گرفتن فضای وسیعی در نمایشگاه این جلسات را در محل غرفه خود برگزار می نمایند. در سالن بین الملل اکثر کشورها با غرفه های جمعی (Collective Stand) شرکت می کنند و ناشران معتبر خود را به چین می آورند تا بتوانند از ظرفیت های این کشور نهایت استفاده را ببرند. این نحوه حضور شامل اکثر کشورها بود و تنها تعداد محدودی از این شیوه تبعیت نمی کردند.

از نکات بسیار جالب توجه در این نمایشگاه حضور ناشران چینی در نمایشگاه بود. تقریباً تمام نشر کشور چین در دست ناشران دولتی است و تمام غرفه ها را این ناشران که از دانشگاهها، وزارت خانه ها، صنایع و سازمان های مختلف هستند تشکیل داده اند و آثار منتشره خود را عرضه می کنند.

با توجه به سیاستهای دولت چین در خصوص صنعت نشر و سودآوری آن ناشران چینی در قالب گروههای انتشاراتی تجمیع شده اند تا اقتصادی اداره شوند از اینرو غرفه های ناشرانی چینی تحت عنوان گروه خودنمایی می کند. یکی از بزرگترین تغییرات در نمایشگاه امسال کتاب پکن، چاپ و نشر الکترونیکی و کتابهای الکترونیکی است که اغلب ناشران، با راه اندازی سایت های فروش آنلاین کسب و کار جدید خود را رونق داده اند. بالا بودن رقم سود کتب الکترونیکی قابل دالود برای ناشران باعث شده تا به سوی این نوع کتابها هجوم بیاورند و کاربران نیز با در اختیار داشتن انواع کتابخوانها مانند گوشی هوشمند و تبلت به این روند سرعت بخشیده اند. در این نمایشگاه بخشهایی نیز به معرفی فعالیتهای کتابخانه ای، فروش مجلات معتبر بین المللی، نمایش لباسهای محلی کشور چین اختصاص داده شده بود.

بخش صنعت چاپ

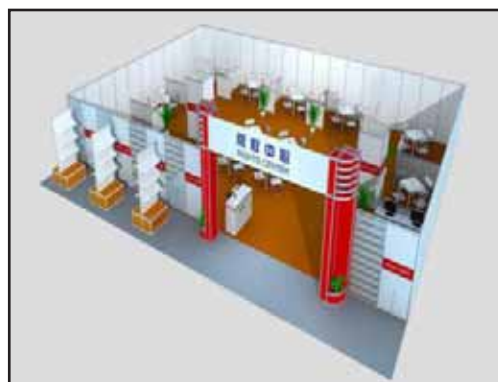
بخشی دیگر در این نمایشگاه وجود داشت که به معرفی صنعت چاپ کشور چین می پرداخت. در این بخش دستگاههای چاپ مختلفی قرار داشت که نحوه کار با این دستگاهها را به بازدید کنندگان نمایش می دادند و در برخی موارد خدماتی را نیز ارائه می دادند که می توان به چاپ عکسهای داخل موبایل بازدید کنندگان به رایگان اشاره نمود.

برنامه های ویژه برای کودکان

در طول برگزاری نمایشگاه مسئولان نمایشگاه برای کودکان ۵ تا ۸ سال و ۸ تا ۱۵ سال برنامه های خاصی را در نظر گرفته بودند. در این برنامه ها با توجه به ویژگیهای گروه های سنی مختلف وظیفه های متفاوتی در جهت افزایش علم و دانش، هنر و تقویت زبان کودکان از طریق بازی های شاد و کتاب خوانی های مفرح تعریف شده بود. به هر کودک در لحظه ورود به نمایشگاه دفترچه وظایف به همراه نقشه نمایشگاه داده می شد و کودکان با دنبال کردن وظایف خود در مقابل غرفه های از قبل تعیین شده به دنبال جواب سوالات می گشتند و با هر جواب صحیح جایزه ای دریافت می کردند.

Rights Center

در این نمایشگاه محلی ویژه نیز به برگزاری جلسات و مذاکرات در خصوص تبادل حق رایت کتب در نظر گرفته شده بود که شامل میزهای عمومی و اتاقهای اختصاصی بود. تعداد قراردادهای امضا شده در سال گذشته ۳۶۶۷ مورد بود و قراردادهای امضا شده امسال به عدد ۴۳۴۶ رسید که رشد ۱۸ درصدی را نسبت به سال گذشته داشت.

● مهمان ویژه

مهمان ویژه این دوره از نمایشگاه کشور ترکیه بود. این کشور با شعار "ترکیه در همه رنگهایش" در این نمایشگاه شرکت کرده بود. هدف از انتخاب این شعار نمایش فرهنگ کشور ترکیه از جنبه های مختلف عنوان شده بود. این کشور در سه قسمت این نمایشگاه دارای غرفه های مجزا بود. مهمترین بخش حضور این کشور در سالن شرقی یک بود که بخش نمایشگاهی کتب تدا در زمینه های مختلف قرار داشت. همچنین در این بخش با قهوه ترک از مهمانان پذیرایی می شد. در بخش شرقی ۲ غرفه ترکیه با حضور بیست ناشر این کشور قرار داشت. در این بخش عکسهایی با موضوع کشور عثمانی از نگاه چین هم به نمایش گذشته شده بود. در بخش دیگری نیز محلی به برگزاری کنسرت با موسیقی سنتی کشور ترکیه اختصاص یافته بود که هر روز برنامه هایی را در این خصوص برگزار می کردند. وزارت فرهنگ و گردشگری ترکیه هیاتی ۹۰ نفره شامل ناشران، نویسندگان و هنرمندان را به این نمایشگاه اعزام نموده بود. در حدود ۳۰۰۰ عنوان کتاب و سی دی نیز در این غرفه ها به نمایش درآمد. تا کنون ۱۶ عنوان کتاب از ادبیات ترکیه جهت ترجمه به زبان ترکی مورد حمایت تدا قرار گرفته اند که تا به حال ۱۰ عنوان از این کتب به چاپ رسیده اند.

● — غرفه موسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران

در این دوره از نمایشگاه موسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران با در اختیار داشتن غرفه ای به مساحت ۱۸ متر مربع حضور داشت. در این غرفه قسمتی نیز به رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در چین و همچنین جامعه المصطفی اختصاص داده شده بود تا به معرفی آثار و فعالیتهای خود پردازند. از عمده فعالیتهای غرفه موسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

— معرفی آثار ebook

در این غرفه عرضه محصولات فرهنگی با تمرکز بر صنایع نوین نشر از جمله ebook بود. از این رو این موسسه اقدام به شناسایی و تهیه آثار ایرانی در این زمینه نمود که مجموعه کتابهایی از انتشارات چکه، کانون زبان ایران و کانون پرورش فکری کودک و نوجوان تهیه و در این نمایشگاه عرضه شد.

— نمایش بیش از ۲۰۰ عنوان کتاب در حوزه های مختلف

در این غرفه همچنین به معرفی ادبیات معاصر و کلاسیک ایران، کتاب و محصولات کمک آموزشی تعلیم زبان فارسی به غیر فارسی زبانان، حوزه کودک و نوجوان و فرهنگ و تمدن ایران پرداخته شد. به علاوه با همکاری جامعه المصطفی مجموعه ای از کتابهای منتشره آن دانشگاه در حوزه مذهب که برای مخاطبان خارجی تالیف و به زبان غیر فارسی نگاشته شده و توسط آن انتشارات منتشر شده نیز در این غرفه عرضه شد. استقبال علاقمندان به تاریخ، فرهنگ و تمدن و هنر ایران از غرفه موسسه از نکات بارز حضور این موسسه در نمایشگاه بود. کتب قرآن، شعر و ایرانشناسی کتبی بودند که نظر بسیاری از بازدید کنندگان را به خود جلب می کردند. همچنین بسیاری از مسلمانان چین ضمن بازدید از غرفه در رابطه با مشکلات خود در خصوص محدودیت به دسترسی به کتب دینی از جمله قرآن سخن گفتند.

— معرفی نمایشگاه بین المللی کتاب تهران

معرفی و بازاریابی نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از دیگر برنامه های حضور در نمایشگاه بود که با هدف رونق بخشیدن به بخش بین الملل نمایشگاه کتاب تهران تدارک دیده شده بود. در این خصوص کاتالوگی در جهت معرفی نمایشگاه کتاب تهران به زبان انگلیسی آماده شده بود که به علاقمندان ارائه می شد. همچنین استندبی با عنوان نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در داخل غرفه قرار داده شده بود که نظر هر بیننده ای را به خود جلب می کرد.

- ارائه و نمایش آثار منتخب جهت واگذاری حق راییت

در این نمایشگاه برای اولین بار آثاری از آژانس ادبی غزال، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، افق جهت واگذاری حق راییت به همراه کاتالوگ هر انتشارات به زبان انگلیسی آماده شده بود. از ویژگیهای این بسته تهیه خلاصه انگلیسی هر اثر بصورت تک برگ بود که بر روی هر کتاب قرار می گرفت تا به نحوی مناسب تر به معرفی کتاب پرداخته شود.

- بخش کلیپ معرفی ایران

همچنین در این غرفه با پخش کلیپ هایی از مناطق مختلف گردشگری کشور به معرفی آثار تاریخی و مذهبی کشور پرداخته شد. همچنین کاتالوگ هایی معرفی کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران نیز در این غرفه به افرادی که خواهان ارتباط با این مرکز بودند ارائه می شد.

دیدارها و گفتگوها:

گفتگوها و رایزنی هایی نیز با برخی از ناشران چینی و کشورهای شرکت کننده در رابطه با حضور در نمایشگاه تهران و همچنین معرفی کتبی که جهت ارایه حق چاپ بدین منظور تهیه و آماده شده بود صورت پذیرفت که به شرح ذیل می باشند:

- دیدار با خانم نیکول اویانگ مدیر بخش ترجمه foreign languages press

این انتشارات که در سال ۱۹۵۲ تاسیس شده است تابحال آثار خود را به ۴۳ زبان دیگر به چاپ رسانده است و حدود ۳۰ هزار عنوان کتاب شامل آثار رهبران سیاسی و حزبی، چاپ اسناد و مدارک با اهمیت و همچنین مسائل فرهنگی اجتماعی اقتصادی چین به چاپ رسانده است. این انتشارات تابحال بالغ بر ۴۰۰ میلیون جلد از آثار خود را در بیش از ۱۶۰ کشور جهان به چاپ رسانده است. شهرت این انتشارات بیشتر بخاطر چاپ کتب آموزش زبان های خارجی است. در این دیدار در رابطه با نشر ایران و آثار ارائه شده آماده واگذاری حق راییت در غرفه موسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران توضیحاتی داده شد و کاتالوگ های مربوط به هر کدام به ایشان داده شد. همچنین به معرفی نمایشگاه بین المللی کتاب تهران پرداخته شد و کاتالوگ تهیه شده در این خصوص به وی ارائه شد.

– دیدار با آقای رن چائو معاون اجرایی people publishing house

در این دیدار که با حضور رایزن محترم فرهنگی ایران در محل غرفه این انتشارات برگزار شد ایشان گفتند تا حدودی با وضعیت نشر در ایران آشنا هستند و ابراز تمایل کردند تا در نمایشگاه کتاب تهران از نزدیک با نشر ایران آشنا شوند. در این خصوص اطلاعاتی در خصوص نشر ایران و کاتالوگ های آثار ارائه شده در غرفه به نامبرده ارائه شد. همچنین از وی برای نمایشگاه بین المللی کتاب تهران نیز دعوت به عمل آمد و اطلاعات جامعی در این مورد به همراه کاتالوگ تهیه شده در اختیار وی قرار گرفت.

– دیدار با آقای دانیل تانگ مسئول بخش همکاری های بین الملل Chinese media

در این دیدار که در محل غرفه موسسه برگزار شد ضمن معرفی آثار قابل ارایه کپی رایت در غرفه موسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران و ارائه توضیحاتی کامل در خصوص نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در خصوص امکان تبادل کپی رایت بین دو طرف گفتگو شد. وی با ابراز علاقه نسبت به تبادل کپی رایت بین دو طرف خواستار ادامه مذاکرات در این خصوص شدند و گفتند با توجه به سیاست جدیدشان در رابطه با تبادل کپی رایت می توانند همکاری های نزدیکی با ناشران ایرانی داشته باشند. در نهایت مقرر شد فایل اطلاعات آثار داخل غرفه برای ایشان ارسال شود تا در این زمینه بررسی های بیشتری صورت گیرد.

- دیدار با آقای فیصل نماینده نمایشگاه شارجه امارات

در این دیدار در رابطه با حضور موسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران در نمایشگاه کتاب شارجه صحبت شد و عنوان شد با توجه به انجام ثبت نام اولیه هنوز جواب قطعی در خصوص حضور این موسسه در نمایشگاه کتاب شارجه اعلام نشده است که ایشان گفتند با توجه به مشکلات سایت نمایشگاه در چند روز گذشته دلیل اصلی عدم ارسال پاسخ بوده است و گفتند که تا چند روز آینده این مشکل برطرف خواهد شد. همچنین در رابطه با وجود توافق میان دو نمایشگاه در خصوص تبادل غرفه رایگان صحبت شد که ایشان گفتند باید در این خصوص با مدیران نمایشگاه صحبت کنند تا جواب قطعی را بدهند.

- دیدار با نماینده غرفه ترکیه

در این دیدار که با حضور رایزن محترم فرهنگی ایران در غرفه کشور ترکیه برگزار شد در خصوص نحوه فعالیت های این غرفه با توجه به حضور ترکیه به عنوان مهمان ویژه نمایشگاه صحبت هایی انجام پذیرفت. همچنین در رابطه با تبادل غرفه رایگان میان دو نمایشگاه تهران و استانبول صحبت شد که ایشان گفتند با توجه به آنکه نمایشگاه کتاب استانبول توسط شرکت تویاپ که ماهیتی خصوصی دارد برگزار می شود دولت در این زمینه نمی تواند قول همکاری دهد. با این حال ایشان پیشنهاد دادند تا با رایزن فرهنگی ترکیه در تهران مکاتبه ای صورت پذیرد. ایشان همچنین از نحوه اطلاع رسانی نمایشگاه کتاب تهران انتقاد داشتند و گفتند تصور می کردند که نمایشگاه کتاب تهران در سال ۲۰۱۴ برگزار نخواهد شد. در این مورد توضیحاتی در مورد نمایشگاه کتاب تهران به همراه کاتالوگ تهیه شده ارائه شد.

- دیدار با آقای اوامر کارا مدیر انتشارات Turkish Religious Foundation

در این دیدار که در محل غرفه نمایشگاه کتاب ترکیه برگزار شد آقای اوامر کارا گفتند چند سالی را در نمایشگاه کتاب تهران حضور داشتند و با فضای نمایشگاه تهران آشنایی دارند ولی دو سالی است که به دلایلی در این نمایشگاه حضور پیدا نکرده اند و تمایل دارند تا در سال آینده در این نمایشگاه شرکت کنند. در این دیدار اطلاعات مورد نیاز به همراه کاتالوگ نمایشگاه کتاب تهران به ایشان ارائه شد.

- دیدار با مسئول غرفه قاهره

در این دیدار ضمن دعوت از کشور مصر جهت حضور در نمایشگاه کتاب تهران در رابطه با چگونگی حضور موسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران در نمایشگاه کتاب قاهره صحبت شد. مسئول غرفه قاهره گفتند با توجه به اینکه ایشان نماینده نمایشگاه کتاب قاهره نیستند و از سفارت مصر در این نمایشگاه شرکت نموده اند از اینرو اطلاع خاصی از نحوه حضور در این نمایشگاه ندارند و پیشنهاد مکاتبه مستقیم را با نمایشگاه کتاب قاهره دادند.

- دیدار با آقای یانگ گوئو مدیر انتشارات Blossom Press

این انتشارات در زمره گروه انتشاراتی china International قرار دارد و زمینه فعالیت آن بیشتر بر روی حوزه فرهنگ خاورمیانه است. از این رو با ایشان در غرفه این انتشارات ملاقاتی انجام شد و در رابطه با نشر ایران و همچنین نمایشگاه کتاب تهران توضیحاتی داده شد و از ایشان دعوت بعمل آمد تا در نمایشگاه کتاب تهران حضور پیدا کنند. همچنین ایشان در روز بعد به غرفه موسسه آمدند و ساعتی را به بررسی و مطالعه کتب داخل غرفه گذراندند و ابراز تمایل کردند تا در نمایشگاه کتاب تهران شرکت نمایند.

– دیدار با آقای یوان جی یانگ مسئول بخش بین الملل نمایشگاه کتاب چین

در این دیدار که در غرفه موسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران برگزار شد آقای یوان جی یانگ ضمن خوش آمدگویی به موسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران از این حضور ابراز خوشحالی نمودند و گفتند این حضور باعث آشنایی بیشتر ناشران چینی با صنعت نشر ایران و نمایشگاه بین المللی کتاب تهران خواهد شد. همچنین از موسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران درخواست کردند تا به عنوان مهمان ویژه در این نمایشگاه حضور داشته باشند و درخواست خود را در این خصوص ارایه دهند. از دیگر موارد صحبت شده با ایشان در خصوص افزایش متراژ غرفه در قالب تفاهم نامه فیما بین بود که ایشان گفتند در این خصوص باید مطالعه بیشتری صورت پذیرد تا جواب قطعی داده شود.

– مصاحبه با بخش فارسی رادیو بین المللی چین

رادیو بین المللی چین سوم دسامبر سال ۱۹۴۱ تاسیس شد و هدف از تاسیس آن ارتقای درک و دوستی متقابل چین با مردم کشورهای دیگر جهان است. بخش فارسی رادیو بین المللی چین در ۱۵ اکتبر سال ۱۹۵۷ میلادی تاسیس شد. بخش فارسی رادیو بین المللی چین همه روزه برنامه‌های خود را در سه نوبت به مدت یک ساعت و نیم برای شنوندگان فارسی زبان کشورهای ایران، افغانستان و تاجیکستان پخش می کند. این بخش هرروز به غیر از مرور اخبار چین و جهان، برنامه‌های گوناگونی مانند حوادث بین المللی، حوادث چین، رویدادهای اقتصادی چین، اقلیت‌های چین، برترین‌های چین، گردشگری در چین، جهان ورزش، صندوق پستی شنوندگان، دائرةالمعارف چین، حکایات و لطایف، جامعه و زندگی، موسیقی، آموزش زبان و فرهنگ چین دارد.

در این مصاحبه که به درخواست رادیو بین المللی چین و با همکاری رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در پکن انجام شد در رابطه با فعالیتهای موسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران در زمینه های مختلف نمایشگاهی و همچنین اهداف حضور این موسسه در نمایشگاههای خارج از کشور توضیحاتی داده شد.

– همچنین در این میان بسیاری از افراد که بصورت ویزیتور از خود کشور چین و یا کشورهای دیگر در این نمایشگاه حضور داشتند جهت کسب اطلاع از نشر ایران، نمایشگاه کتاب تهران و یا راههای ارتباطی با انجمن های نشر ایران به غرفه موسسه مراجعه می کردند و اطلاعات مورد نیاز در اختیار ایشان قرار گرفت.

● پیشنهادات:

- با توجه به بازار بزرگ نشر در کشور چین مناسب تر است کشورمان از نهایت ظرفیت خود برای حضور در این نمایشگاه استفاده نماید و از آژانس های ادبی و ناشران ممتاز دعوت کند تا با در اختیار قرار دادن غرفه به آنها در این نمایشگاه شرکت کنند.
- با توجه به آنکه در این دوره از نمایشگاه آثاری جهت ارائه حق رایت توسط موسسه آماده شده بود بهتر است تمامی این آثار بصورت یک مجموعه و کاتالوگ گردآوری شود و سی دی آن مجموعه نیز جهت ارائه به متقاضیان آماده شود.
- بنا بر آمار کشور چین دارای بیش از ۳۰ میلیون نفر مسلمان می باشد. این گروه از مسلمانان در دسترسی به کتب دینی از جمله قران به زبان عربی در تنگنا هستند. می توان با مطلع نمودن نهادهای مسئول در این خصوص نسبت به مرتفع نمودن مشکل اقدام نمود.
- با توجه به آمادگی آقای جلیوند رایزن محترم فرهنگی ایران در پکن در خصوص ارائه راهنمایی و کمک در خصوص حضور صنعتگران نشر ایران در بازار چین می توان به برگزاری نشستی در این خصوص با حضور رایزن محترم فرهنگی و ناشران علاقمند اقدام نمود.
- با توجه به تنوع کتب در همه زمینه ها در غرفه موسسه بنظر می رسد کتب نفیس از قبیل خیام و فرشیچیان و همچنین کتب ایران شناسی نظر اهل ذوق را بیشتر به خود جلب می کند.
- بسیاری از بازدیدکنندگان از غرفه نیز به دنبال نقشه های گردشگری ایران بودند که رایزنی فرهنگی ایران تعداد محدودی را برای این منظور ارائه می کرد که می توان در این خصوص با همکاری میراث فرهنگی نیاز مخاطبان را در نمایشگاههای خارج از کشور مرتفع نمود.
- بسیاری دیگر از بازدیدکنندگان نیز بدنبال راههای ارتباطی با انجمن های نشر ایران بودند که می توان این اطلاعات را به نحوی یا در قالب کاتالوگ نمایشگاه کتاب تهران و یا بصورت جداگانه (تک برگ) در اختیار علاقمندان قرار داد.

نمایشگاه

به روایت تصویر

